

Julita gård 2016

JULITA

Sveriges Lantbruksmuseum

NORDISKA MUSEETS SLOTT & GÅRDAR

Det här är Julita gård:

1. Entré & utgång
Museibutik
2. Julita Wårdshus
3. Bäckstugan
4. Pettsongården
5. Café Julita Skans
6. Åkeröboden
7. Tegelbruket
8. Vandrarhem
9. Humlegänbank
10. Köksträdgård
11. Pionträdgård
12. Frukträdsgenbank
13. Trädgårdsbutik & växthus
14. Utställningshall
15. Skansenkyrkan
16. Skansenmuseet
17. Skansenstugorna
18. Kusken
19. Abbotshuset
20. Södra flygeln
21. Stora huset
22. Norra flygeln
23. Mejeri & brandstation
24. Lantbruksutställningar
25. Ladugård
26. Statarbacken
27. Luffarstugan
28. Vagnsbyggnaden
29. Stallflygeln

Lantbruksområdet

Buss

Buss

Gränd till lantbruksområdet

- Information
- Miljöstation
Släng skräpet här.
- Hållplats för buss
405 mot Katrineholm

Välkommen till Julita gård!

ETT BEVARAT STORGODS

Julita gård är Nordiska museets herrgårdsanläggning i Södermanland, vid sjön Öljaran mellan Katrineholm och Eskilstuna. Här visas hur ett storgods fungerade och såg ut i början av 1900-talet. Den siste privata ägaren, Arthur Bäckström, hade sitt hem i Stora huset som är öppet för besök med guidad visning.

Godset Julita är en välbevarad och sammanhållen herrgårdsmiljö med stall och ladugårdar, vagnshall, gårdskontor, mejeri, brandstation, tegelbruk, väderkvarn, såg, torp, statarbostäder och allt annat som hörde ett storgods till. Många av dessa byggnader och originalmiljöer är idag öppna för besök.

HISTORISKT OCH MODERNT

Godset Julita med sina 2200 hektar mark är än idag lika stort som när det donerades till Nordiska museet av Arthur Bäckström 1941. Skötseln av markerna knyter an till den skötsel som gällde för hundra år sedan. Samtidigt bedrivs ett modernt jord- och skogsbruk.

Nordiska museet vill på Julita gård leva upp till Bäckströms egen formulering:

”... att för kommande släkten gifva en trogen bild, hur en gammal sörmländsk herrgård af betydligare omfång tedde sig under slutet af förra och början af innevarande århundrade.”

PARK OCH TRÄDGÅRD

Till den bevarade och levande godsmiljön hör en vidsträckt och välkött park med köks-, frukt-, humle- och stilträdgård belägen i ett vackert kulturlandskap. Sedan mitten av 1970-talet har Nordiska museet, som ett av de första museerna i världen, arbetat med att bevara levande samlingar och informera om värdet av genetisk mångfald. Julita gård samarbetar med det nationella Programmet för Odlad Mångfald (POM).

På Julita gård växer ca 290 äppelträd av ca 100 sorter. Samlingarna omfattar också andra växter som humle, pelargon och pioner. Under sommaren finns dessutom får och höns i parken vid Pettsongården.

Upptäck utställningar och miljöer

UTSTÄLLNINGAR

Nordiska museets lantbruks-samling är en av de främsta i världen. Utställningarna *Traktorer med drag*, *Redskap så in i Norden* och *Fyra sekler, fyra årstider* visar delar av samlingarna som ger en bild av Sveriges jordbrukshistoria.

Utställningen *Åker* som öppnar 1/6 berättar om åkern, från markröjning till skörd. Här finns en unik samling lantbruksmodeller från 1700-talet till idag, som berättar om lantbrukets utveckling och modellens betydelse från vetenskapligt instrument till älskad leksak och samlarobjekt.

I Skansenmuseet vid Öljarens strand visas *Julita gård – gods och gåva* och de stiltistoriska utställningarna från 1930.

I växthuset finns utställningen *Julitas trädgård under 500 år*. Här visas berättelsen om Julita gårds trädgård från medeltid till idag.

ORIGINALMILJÖER

Välkommen att upptäcka de välbevarade originalmiljöer som berättar om livet på Julita gård i början av 1900-talet.

I vagnsflygeln finns förutom *vagnshall* också ett *automobilstall* och ett *gårds kontor*. I flygeln mitt emot ligger *livstallet* där Artur Bäckströms vagns- och ridhästar stod fram till 1935.

1936 bildades en brandkår i dåvarande Julita kommun och ett äldre hus på gården byggdes om till *brandstation*. Intill ligger *slangtornet* som användes som

torkställning för brandslangar.

I *gårdsmejeriet* förädlades mjölken från gårdens tre ladugårdar. Smör som såldes till England var en stor inkomstkälla för godset kring förra sekelskiftet.

Tegelbruket på Julita användes fram till 1932. Då hade man slagit tegel här i mer än 700 år.

Julita skans, Arthur Bäckströms eget "Skansen", är en brokig samling hus. De flesta är hitflyttade och ombyggda för nya ändamål.

VISNINGAR

Stora huset visas dagligen under sommarsäsongen. Hämta en biljett vid husets entré för att försäkra dig om en plats. Trädgårdsvisningen startar utanför växthuset, alla andra visningar startar framför Stora huset.

Lör-sön i maj och september

11.30 Stora huset
12.30 Herrskap och tjänstefolk
13.30 Stora huset
14.30 Stora huset

Dagligen juni-augusti

11.30 Stora huset
12.30 Stora huset
13.30 Trädgårdsvisning (må-fr)
13.30 Stora huset – på engelska
14.30 Herrskap och tjänstefolk
15.30 Stora huset

Gårdens experter ger **specialvisningar** på olika teman under sommaren.

FÖR FAMILJEN

Pettson och Findus, kända från Sven Nordqvists barnböcker, har sin egen gård här och låter barn och föräldrar delta i deras dagliga liv på gården. Mellan 13/6 och 14/8 finns Pettson och Findus på plats dagligen kl 11.30–15.30.

Guidad barnvisning kl 13.30 mellan 13/6 och 14/8.
Mån: Trädgårdsvisning
Tis-Fre: Stora huset

Skaparverkstaden i Åkeröboden är öppen under vardagar i juli, för hela familjen. kl 11.30–13 Tälja i trä (mån-tors), Nåltova i ull (fre). kl 14–15.30 Nåltova i ull.

Evenemang 2016

Mer information www.nordiskamuseet.se/julita-gard

APRIL

30/4, kl 21

Valborgsmässofirande

Medarrangör: Julita hembygdsförening och föreningar i Julita.

MAJ

1/5 **Säsongsstart**

8/5, kl 11 **Kosläpp**

Öppet hus med fri entré. Se även www.arla.se för mer information.

21/5 kl 11–15 **Pelargondag**

Medarrangör: Svenska Pelargonsällskapet.

JUNI

6/6, kl 10 **Automobilturen**

Veteranbilstävling, bilar äldre än 1940 startar kl 10 på lantbruksområdet. Målgång sker vid Stora huset från kl 12.30. Fri entré för alla som bär tidstypisk klädsel.

23/6, kl 19

Midsommarstången kläs inför midsommarafton vid Café Julita Skans. Välkommen med blommor.

24/6, kl 14 **Midsommarafton**

Traditionellt midsommarfirande. Dans kring midsommarstången, underhållning från scenen, m.m.

Medarrangör: Julita Golf, Julita hembygdsförening och föreningar i Julita.

25/6 Midsommandagen

Spelmansstämma. Allspel, buskspel och folkmusikkonsert.

Medarrangör: Södermanlands Spelmansförbund.

JULI

2/7, kl 10–16

Jordbrukets dag. En marknadsdag för hela familjen med tävling i bruksridning, byggnadsvård, försäljning av mat och hantverk.

10/7, 17/7, 24/7, 31/7, 7/8, 14/8 **Julitafestivalen** Söndagar kl 17 Högkvalitativ kammarmusikfestival med internationella artister i Skansenmuseet.

AUGUSTI

24/8 **Humledag**

Intendent Else-Marie Strese berättar om sin forskning om humle som kulturhistorisk växt. Prova på att skörda humlekottar och få information om humleodlingen på Julita gård.

SEPTEMBER

11/9 **Kulturarvsdagen**

Tema: Tidens rörelser.

17–18/9 **Äppeldagar**

Stor äppelutställning, information och sortbestämning av äpplen och päron. Försäljning av växter,

hantverk och matprodukter samt gårdens egna genbanksäpplen, äppelträd och grönsaker. Pettson och Findus är på plats.

OKTOBER

27–30/10 **Svenska slottsmässors julmäsas**

En av landets mest stämningsfulla julmarknader. Många skickliga hantverkare ställer ut och säljer sina hantverk. Stort antal försäljare av mat och delikatesser.

Arrangör: Svenska Slottsmässor
Mer info: www.svenska-slottsmassor.se

NOVEMBER

1–2/11 **Mörkervandring**

Året är 1923, det är kväll och nattvakten går sin runda. Följ med på en dramatiserad historisk vandring i ficklampornas sken. Förbokning.

3–4/11 **Skaparverkstad** för höstlovslediga barn, kl 9.30–12.

Säsongsfinalsrea i museibutiken Julitaboden. 23/11 kl 10–16, 24/11 kl 10–19, 25/11 kl 10–16.

Allt du behöver för en skön dag – eller flera

RESTAURANG & CAFÉ

Julita Wårdshus drivs av Tommy Myllymäki. Här serveras väl-lagade måltider på säsongens råvaror med lokal anknytning.

Café Julita Skans drivs av Änglar-nas kök. Här finns både smör-gåsar, kaffebröd och glass att avnjuta till kaffet.

BUTIKER

I museibutiken *Julitaboden* vid entrén finns hantverk, present-artiklar, böcker, leksaker samt småskaligt producerade livs-medel.

Trädgårdsbutiken i växthuset erbjuder perenner, pelargoner, trädgårdsredskap och tillbehör, samt äppelträd som är framod-lade på Julita gård. Här kan du beställa ditt eget äppelträd av Julita gårds trädgårdsmästare.

BOENDE

Övernatta i herrgårdsflyglarnas gästrum eller på STF vandrar-hem. Alla logier är belägna på det vackra herrgårdsområdet. Logigäster har fritt inträde till museet och utställningarna under ordinarie öppettider.

BRÖLLOP OCH DOP

Den vackra Skansenkyrkan kan hyras för bröllop och dop. Festpaket med övernattnings och lokal finns att boka.

Mer information om bröllop finns på nordiskamuseet.se/julita-gard

Det finns alltid mer att upptäcka!

BOKEN OM JULITA GÅRD

Boken, utgiven på Nordiska museets förlag 2014, berättar om platsens tusenåriga historia och om verksamheten idag. Finns i butikerna på Julita gård och att beställa på webbplatsen:

nordiskamuseet.se/webbutik

TIDSKIKAREN

I *Tidskikaren* kan du utforska de dramatiska förändringarna i odlingslandskapet kring Julita gård under fyra sekel.

<http://tidskikaren.nordiskamuseet.se/>

BLOGGAR

Följ med i arbetet på Julita gård i bloggar om byggnadsvård, trädgård och landskapsvård.

nordiskamuseet.se/blogg

FACEBOOK

Välkommen att följa Julita gård på Facebook året runt och få en inblick bakom kulisserna.

ÄPPELAPPEN

Med Nordiska museets mobil-app *Äppelappen* kan du botaniserera bland över 300 äppelsorter, få hjälp med sortbestämning, lära dig mer om äppelodling och läsa om dina favoritäppels historia. Ladda ner *Äppelappen* som finns gratis för iOS, Android och som webbplats.

Öppettider

Lör-sön i maj och september kl 10-16
Juni-augusti dagligen kl 10-17

Övriga tider finns möjlighet att för-
boka visningar och gruppbesök.
Parken är öppen för besök även utan-
för ordinarie öppettider.

Lantbruksområdet
Juni-augusti dagligen kl 10-17

Trädgårdsbutiken
Lör-sön i maj och september kl 10-16
Maj även vardagar kl 13-15
Juni-augusti dagligen kl 10-17

Entré

Vuxna: 100 kr
Säsongskort: 250 kr

Barn/ungdomar under 19 år:
20 kr 13/6-14/8,
övriga dagar fri entré.

Samtliga utställningar, öppna miljöer,
samt visningar ingår i entrépriset.

Med reservation för ändringar.

Hitta hit

Julita gård ligger vid sjön Ölaren
längs väg 214, cirka 25 km nordväst
om Katrineholm i Sörmland.

Kommunikationer

Tåg: Till Eskilstuna eller Katrineholm.

Bus: 405 från Katrineholm till
hållplats Julita gård eller 414 till
samhället Åsköping. Från Eskilstuna
buss 29 till samhället Åsköping.

Kontakt

Växel: 08-519 547 30
julita@nordiskamuseet.se

Bokning: 08-519 547 37
bokningen.julita@nordiskamuseet.se

www.nordiskamuseet.se/julita-gard

Stiftelsen Nordiska museet förvaltar Julita gård,
Svindervik, Tyresö slott och Härkeberga kaplansgård.

Foton Peter Segemark och Hannes Anderzén,
Nordiska museet.

NORDISKA MUSEET

